

CENTRUM MEDYCZNE KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO

Program specjalizacji W ORTODONCJI

Program podstawowy dla lekarzy stomatologów

Warszawa 1999

(c) Copyright by Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, Warszawa 1999

Program specjalizacji opracowany został przez zespół ekspertów:

Prof. dr hab. n. med. Agnieszka Pisulska-Otremba,
Prof. dr hab. n. med. Anna Komorowska,
Prof. dr hab. n. med. Irena Karłowska,
Dr n. med. Grażyna Śmiech-Słomkowska,
Dr n. med. Barbara Liśniewska-Machorowska,
Dr n. med. Danuta Kuśnierczyk-Grochowina.

Cel studiów specjalizacyjnych

Celem specjalizacji, (zgodnym z Programem Erasmus z 1991) roku, jest przygotowanie teoretyczne i praktyczne lekarzy stomatologów upoważniające ich do świadczenia usług medycznych z zakresu ortodontcji na poziomie, który obowiązuje w krajach Unii Europejskiej.

1. Wymagana wiedza

- Wiedza ogólnomedyczna
 - anatomia głowy,
 - wzrost, rozwój osobniczy i jego zmienność,
 - podstawy genetyki medycznej,
 - embriologia głowy i szyi,
 - podstawy biologii komórki,
 - fizjologia i patologia układu stomatognatycznego,
 - psychologia wieku rozwojowego i dorosłych,

- epidemiologia,
- statystyka medyczna.
- Wiedza ogólnostomatologiczna:
 - budowa i funkcje układu stomatognatycznego,
 - podstawowe choroby układu stomatognatycznego.
- Wiedza ortodontyczna:
 - prawidłowy i patologiczny rozwój i wzrost twarzy, uzębienia i zgryzu (morfologia i funkcja),
 - przemiany tkankowe zachodzące pod wpływem leczenia ortodontycznego i ortopedycznego,
 - biomechanika (rodzaje sił, źródła, skutki),
 - radiologia i inne techniki obrazowania (metody oceny),
 - materiały stosowane w ortodoncji,
 - badania kliniczne i dodatkowe,
 - morfologia i etiopatogeneza wad wrodzonych i nabytych,
 - diagnostyka różnicowa wad twarzowo-szczękowo-zgryzowych,
 - plan leczenia i rokowanie,
 - profilaktyka ortodontyczna,
 - aparaty ortodontyczne (aparaty zewnątrzustne i wewnątrzustne, stałe i ruchome),
 - retencja, recydywa i niepowodzenia.
- Wielospecjalistyczne leczenie:
 - wad rozwojowych w obrębie głowy,
 - wad twarzowo-szczękowo-zgryzowych morfologicznych i czynnościowych,
 - nieprawidłowości zębowych.
- Ergonomia i zasady organizacji pracy.

Wymagane umiejętności praktyczne

- Ustalanie odchyleń od normy rozwojowej w obrębie twarzy, uzębienia i funkcji narządu żucia.
- Diagnozowanie morfologiczne i czynnościowe wad twarzowo-szczękowo- zgryzowo- zębowych.
- Planowanie leczenia ortodontycznego, sterowanie tym leczeniem i przewidywanie skutków zastosowanego leczenia.
- Ocena dojrzałości psychicznej pacjenta niezbędnej do podjęcia leczenia ortodontycznego.
- Rozpoznanie etiologii wad zgryzowo-zębowych, stosowanie profilaktyki oraz leczenie w pełnym zakresie.
- Współpraca z wielospecjalistycznymi zespołami leczącymi morfologiczne, nabyte i wrodzone wady zgryzu.
- Ocena potrzeb i konieczności zastosowania leczenia ortodontycznego.
- Stosowanie leczenia ortodontycznego i przestrzeganie zasad etyki.
- Rozwijanie swojej wiedzy i umiejętności zawodowych.

2. Formy zdobywania wiedzy i umiejętności praktycznych

a) Kurs wprowadzający

Uczestniczenie w kursie wprowadzającym z podstaw ortodoncji w pierwszym roku szkolenia.

b) Kursy doskonalące

Uczestniczenie w doskonalących kursach obowiązkowych, o tematyce obejmującej zagadnienia związane ze specjalizacją - łączna liczba godzin 1820. Kursy powinny być organizowane przez CMKP i jednostki uprawnione

c) Formy samokształcenia

- powtarzanie materiału, pogłębianie wiedzy,
- gromadzenie materiałów do pracy pogładowej lub badawczej,
- czytanie dostępnej w kraju literatury polskiej i obcej o tematyce ortodontycznej.

d) Staże kierunkowe

Odbywanie staży kierunkowych z:

- chirurgii stomatologicznej i szczękowej - cztery tygodnie;
- parodontologii - trzy tygodnie;
- stomatologii zachowawczej - jeden tydzień;
- stomatologii dziecięcej - jeden tydzień;
- protetyki stomatologicznej - trzy tygodnie;
- dermatologii - jeden tydzień;
- pediatrii - trzy tygodnie;
- laryngologii - trzy tygodnie;
- foniatrii lub logopedii - jeden tydzień;
- radiologii stomatologicznej - trzy tygodnie;
- chirurgii plastycznej (rozszczepty) - jeden tydzień.

Łączny czas trwania staży 960 godzin

e) Kształcenie w wykonywaniu zabiegów i procedur medycznych

Specjalizujący się lekarz stomatolog ma obowiązek asystować w wykonywaniu następujących zabiegów i procedur medycznych:

- w chirurgicznym leczeniu nieprawidłowości zębowych - 1 raz (zębów zatrzymanych, nadliczbowych, zakładania wszczepów)
- w chirurgicznym leczeniu morfologicznych wad twarzowo-szczękowych - 1 raz
- w operacji rozszczepty podniebienia pierwotnego lub wtórnego - 1raz,
- w chirurgicznym leczeniu wad rozwojowych, tkanek miękkich jamy ustnej - 1 raz,
- w klinicznych badaniach laryngologicznych w celu ustalenia drożności dróg oddechowych - 1 raz,
- w badaniach logopedycznych lub foniatrycznych w celu poznania fizjologii i patologii mowy - 1 raz,
- w wykonaniu i ocenie skórnych testów alergicznych - 1 raz.

Specjalizujący się lekarz stomatolog ma obowiązek wykonać samodzielnie następujące zabiegi i procedury medyczne:

- prowadzenie leczenia co najmniej 60 pacjentów z różnymi wadami z pełną diagnostyką kliniczno-radiologiczną,
- obserwację rozwoju zgryzu, zabiegi profilaktyczne (10),

- wczesne leczenie ortodontyczne wszystkimi dostępnymi technikami (20),
- leczenie aparatami ruchomymi, czynnymi, jednoszczękowymi (10),
- leczenie aparatami ruchomymi dwuszcękowymi (10),
- leczenie aparatami stałymi cienkołukowymi (8),
- leczenie aparatami stałymi grubołukowymi (2),
- wykonanie laboratoryjne aparatu jednoszczękowego i dwuszcękowego ruchomego (po 1),
- założenie retainera (2).

f) Pełnienie dyżurów lekarskich

Nie przewiduje się pełnienia dyżurów przez specjalizujących się w ortodoncji.

3. Czas trwania specjalizacji

Specjalizacja trwa 5 lat (obejmuje 8000 godzin, rocznie w ciągu 40 tygodni po 40 godzin tygodniowo). Zajęcia obowiązkowe powinny zajmować 75% czasu szkolenia, a 25% czasu należy przeznaczyć na samokształcenie, w tym:

- zajęcia nadzorowane przez kierownika specjalizacji - 4830 godzin (zajęcia przy pacjencie, laboratoryjne, konsultacje, seminaria, kolokwia, przygotowanie publikacji),
- zajęcia indywidualne 1970 godzin (samokształcenie, analiza modeli, badań rtg, gromadzenie piśmiennictwa),
- staże kierunkowe 960 godzin,
- kursy obowiązkowe 240 godzin.

4. Metody oceny wiedzy i umiejętności praktycznych

Lekarz stomatolog zobowiązany jest w trakcie specjalizacji do:

- złożenia kolokwiów z zakresu wiedzy teoretycznej,
- zaliczenia sprawdzianów z zakresu umiejętności praktycznych,
- przedstawienia pełnej dokumentacji 10 pacjentów samodzielnie wyleczonych różnymi metodami (aparatami jednoszczękowymi, dwuszcękowymi, trzech pacjentów aparatem stałym),
- złożenia kolokwium z aktualnego prawa medycznego,
- złożenia kolokwium z promocji zdrowia,
- przedstawienia do oceny dwóch prac poglądowych i opracowań teoretycznych.

5. Znajomość języków obcych

Oczekuje się, że specjalizujący się lekarz stomatolog wykaże się praktyczną znajomością przynajmniej jednego z języków: angielskiego, francuskiego lub niemieckiego.

Postępowanie kwalifikacyjne

Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadza komisja kwalifikacyjna ds. specjalizacji w skład której wchodzi:

- konsultant regionalny w dziedzinie ortodoncji,
- przedstawiciel właściwego towarzystwa medycznego
- przedstawiciel okręgowej rady lekarskiej
- przedstawiciel akademii medycznej z właściwego regionu,
- przedstawiciel wojewody.

Komisja ocenia wnioski pod względem formalnym i ustala listę lekarzy, którzy uzyskają zgodę na przystąpienie do specjalizacji.

W przypadku postępowania konkursowego komisja przeprowadza rozmowy kwalifikacyjne. Jeżeli do konkursu przystępuje duża liczba lekarzy powoływane są zespoły podległe komisji.

Egzamin testowy opracowany przez Krajową Radę Egzaminów Lekarskich organizuje i przeprowadza kierownik wojewódzkiego ośrodka metodyczno-organizacyjnego.

Komisja kwalifikacyjna ds. specjalizacji w oparciu o wyniki testu i rozmowy kwalifikacyjnej ustala listę rankingową służącą do wypełnienia miejsc szkoleniowych.

(c) Copyright by Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, Warszawa 1999